

Lasconotus jelskii

Granbarkbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Zopheridae (barkbaggar), **Släkte:** *Lasconotus*, **Art:** *Lasconotus jelskii* - granbarkbagge (Wankowicz, 1867) **Synonymer:** *Lado jelskyi* (Wankowicz, 1867)

Kännetecken

Längd ca 3 mm. Kropp smal och parallellsidig, ben och antenner korta. Färgen är rostbrun, ovansidan kort behårad, täckvingarna med kraftiga längsribbor. De sista antennsegmenten är tydligt utvidgade och bildar en klubba..

Utbredning och status

Dels på Gotland, dels i norra Sverige från Jämtland till Norrbotten samt Åsele, Lycksele och Lule lappmarker (Pettersson, 1990, Pettersson & Lundberg 1993). Arten har också tillfälligt införts med virke från Ryssland. Närmast i Norge (Sör-Trøndelag), Finland och Litauen. Världsutbredningen sträcker sig från Skandinavien och Polen österut till Kirgizistan.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i gångar av vedlevande insekter, främst i gångarna av bastborren *Polygraphus subopacus* i klena torrgranar, men även i gångarna av barkborrarna *P. poligraphus*, *Ips typographus*, *Carphoborus rossicus* och *Xylechinus pilosus*. Arten påträffas huvudsakligen i eller i anslutning till senvuxna granbestånd av naturskogskaraktär. Den har antagits vara ett rovdjur, men lever troligen huvudsakligen liksom släktingen *L. subcostulatus* som svamp- och detritusätare i de övergivna insektsgångarna (Hackwell, 1974). De fullbildade skalbagarna rör sig mycket trögt och är därigenom svåra att upptäcka. Larvutvecklingen anges i vissa källor som ettårig (Saalas 1937, Palm 1946), men är troligen minst tvåårig, eftersom larver av olika storlekar ofta påträffas tillsammans (Lundberg 1956). Arten övervintrar som fullbildad skalbagge.

Hot

Artens koppling till äldre, barkborreangripna träd i naturskogsbestånd gör att den starkt missgynnas av skogsbruk.

Åtgärder

Områden med känd eller potentiell förekomst av arten bör skyddas.

Litteratur

- Crowson, R. A. 1981. *The biology of Coleoptera*. Acad. Press, London. s. 563
- Dajoz, R. 1977. *Coleoptera et anommatidae Paléarctiques*. Faune de l'Europe et du bassin Méditerranée 8. Paris. (s. 71).
- Frisendahl, A. 1916. Några coleoptera från Jämtland. *Ent. Tidskr.* 37: 30–32.
- Hackwell, G. A. 1974. *Lasconotus subcostulatus* (Col. *Colydiidae*) with special reference to feeding behaviour. *Ann. Ent. Soc. Amer.* 66: 62–65
- Huggert, L. 1967. Några sällsyntare *Coleoptera*. *Ent. Tidskr.* 88: 170–173. (s. 171).
- Lundberg, S. 1956. Iakttagelser över skalbaggar från Norrbotten. *Ent. Tidskr.* 77: 181–186 (s. 183).
- Lundberg, S. 1956. 1957. Bidrag till kännedom om svenska *Coleoptera* 2. *Ent. Tidskr.* 78: 276–281 (s. 281).
- Palm, T. 1946. Coleopterfaunan i en jämtländsk lavgranskog I. Träd- och trädsvamp-faunan. *Ent. Tidskr.* 67: 109–139. (s. 127).
- Pettersson, R. 1981. Entomologisk undersökning av urskogen på Vändåtberget. Biologisk grundutbildning Umeå. Rapportserie 1981:5.
- Pettersson, R. 1984. I Norrland av storskogsbruket missgynnade och hotade trädskalbaggar. *Natur i Norr* 3(1): 33–45.
- Pettersson, R. 1990. Skalbaggsfaunan inom den skogliga försöksparken Kulbäcksliden. *Natur i Norr* 9: 1–22 (s. 18)
- Pettersson, R. & Lundberg, S. 1993. Skalbaggsfaunan inom Björnlandets nationalpark. *Natur i Norr* 12: 26–36 (s. 33)
- Saalas, U. 1923. Die Fichtenkäfer Finnlands II: 77. Helsinki.
- Saalas, U. 1937. Einiges über Lado Jelskii Wank. (Col. *Colydiidae*) nebst Beschreibung der Puppe. *Ann. Ent. Fenn.* 3: 153–156.
- Wirén, E. 1945. Bidrag till kännedomen om coleopterfaunan i norra delen av det nordsvenska barrskogsområdet - från insamlingar i Pålkem I. *Ent. Tidskr.* 66: 23–43, (s. 38).

Författare

Roger Pettersson 1995. Rev. Håkan Ljungberg 2018.